

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2012**Μάθημα :** ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**Τάξη:** Γ΄**Χρόνος εξέτασης:** 2 ώρες**Ονοματεπώνυμο μαθητή / τριας:****Τμήμα:****Αριθμός:****Ημερομηνία :** 05/06/2012

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τέσσερις (4) σελίδες

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία (3) μέρη. Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα στα φύλλα εξέτασης.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**(ΜΟΝΑΔΕΣ 6)**

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αφορά την **πλειοψηφία** των **χωρών** δεν είναι η **άμεση** έκθεση στον πόλεμο, αλλά η προετοιμασία του πολέμου, οι πολεμικές **δαπάνες**. Μεγάλα κονδύλια των κρατικών προϋπολογισμών διατίθενται για την προμήθεια όπλων και των ανταλλακτικών τους. Η συνεχής **βελτίωση** των πολεμικών μέσων (είναι γνωστό πως οι πόλεμοι δεν κρίνονται πια στα πεδία των μαχών ούτε από τη γενναιότητα των πολεμιστών ούτε από την ευφυΐα των στρατηγών, αλλά από τη χρησιμοποίηση των όπλων, υψηλής τεχνολογίας) οδηγεί σ' ένα αδιάκοπο κυνηγητό προμήθειας εξελιγμένων όπλων. Αυτή η συνεχής ένταση έχει πολλές επιπτώσεις και στην οικονομική ανάπτυξη (γιατί δεν διατίθενται τα χρήματα που απαιτούνται στις παραγωγικές επενδύσεις) και στην εκπαίδευση (οι μειωμένες δαπάνες για την εκπαίδευση προς όφελος των πολεμικών δαπανών δε βοηθούν στην ανάπτυξή της σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις ανάγκες της εποχής) και στην πολιτιστική ανάπτυξη (αφού δε διατίθενται τα χρήματα που χρειάζονται για την πολιτιστική άνθηση μιας κοινωνίας).

Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΗΕ, το 1988, το σύνολο των στρατιωτικών δαπανών στον κόσμο ξεπερνά 2,5 φορές τις δαπάνες για την υγεία και 1,5 φορά τις δαπάνες για την **παιδεία**. Η μεταφορά του μεγαλύτερου τμήματος των στρατιωτικών δαπανών με τη μορφή συμπληρωματικών επενδύσεων σε άλλους κύκλους -σύμφωνα με την εκτίμηση των ειδικών- θα μπορούσε ν' αυξήσει τους ρυθμούς **ανόδου** της οικονομίας κατά 1-2%. Για να μπει τέλος στην πείνα, σ' ένα μεγάλο ποσοστό ασθενειών, στον αναλφαριθμητισμό είναι αρκετό ένα ποσό ίσο με το 8-10% των στρατιωτικών δαπανών όλου του κόσμου.

Αιμ. Καραλή, Λόγος, τεχνική και τέχνη στην έκθεση, Εκδ. Στάχυ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Να γράψετε τη θεματική πρόταση της πρώτης παραγράφου.

(μ. 0,5)

2. Να γράψετε πλαγιότιτλο για την τελευταία παράγραφο.

(μ. 0,5)

3. Ποιες επιπτώσεις έχει για τα κράτη το γεγονός ότι εξοπλίζονται συνεχώς με νέα, πιο εξελιγμένα και πιο αποτελεσματικά όπλα; (μ. 1,5)

4. Να αναγνωρίσετε το είδος των υπογραμμισμένων δευτερευουσών ονοματικών προτάσεων και να δηλώσετε το συντακτικό τους ρόλο (αντικείμενο, υποκείμενο, επεξήγηση) . (μ. 1)

α) είναι γνωστό πως οι πόλεμοι δεν κρίνονται πια στα πεδία των μαχών ούτε από τη γενναιότητα των πολεμιστών ούτε από την ευφυΐα των στρατηγών.

β) θα μπορούσε ν' αυξήσει τους ρυθμούς ανόδου της οικονομίας κατά 1-2%.

5. Να αναγνωρίσετε το είδος των υπογραμμισμένων επιρρηματικών δευτερευουσών προτάσεων. (μ. 0,5)

α) Αυτή η συνεχής ένταση έχει πολλές επιπτώσεις και στην οικονομική ανάπτυξη (γιατί δεν διατίθενται τα χρήματα που απαιτούνται στις παραγωγικές επενδύσεις).

β) Για να μπει τέλος στην πείνα, σ' ένα μεγάλο ποσοστό ασθενειών, στον αναλφαβητισμό είναι αρκετό ένα ποσό ίσο με το 8-10% των στρατιωτικών δαπανών όλου του κόσμου.

6. Να γράψετε το ομόηχο της πιο κάτω λέξης που σημειώνεται με έντονα γράμματα στο κείμενο: (μ. 0,25)
- χωρών

7. Να γράψετε το παρώνυμο της πιο κάτω λέξης που σημειώνεται με έντονα γράμματα στο κείμενο : (μ. 0,25)
- παιδεία

8. Να δώσετε για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου που σημειώνονται με έντονα γράμματα στο κείμενο: (μ. 1,5)

α) Από ένα συνώνυμο

- δαπάνες
- ευφυΐα
- βελτίωση

β) Από ένα αντίθετο

- πλειοψηφία
- άμεση
- ανόδου

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 8)

Ο πόλεμος αποτελεί τη μεγαλύτερη συμφορά για τον άνθρωπο, ενώ η ειρήνη το πολυτιμότερο από όλα τα αγαθά της ανθρώπινης δημιουργίας. Να αναπτύξετε τις σημαντικότερες συνέπειες του πολέμου αλλά και τα αγαθά που προσφέρει η ειρήνη σε ένα άρθρο που θα αναρτήσετε στην ιστοσελίδα του σχολείου σας.

Να διαβάσετε όλα τα αποσπάσματα και να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.

• **ΚΕΙΜΕΝΟ Ι. Απομνημονεύματα στρατηγού Μακρυγιάννη,**

Οι άρχοντές μας, οι αρχηγοί μας έγιναν «Εκλαμπρότατοι», έγιναν «Γενναιότατοι», και οι ντόπιοι και οι φερτικοί, όμως τίποτας δεν τους αναπεύει. Ήμασταν φτωχοί, εγίναμεν πλούσιοι. Ήταν ο Κιαμίλμπεγης εδώ εις την Πελοπόννησο και οι άλλοι Τούρκοι πλουσιότατοι, έγινε ο Κολοκοτρώνης και οι άλλοι συγγενείς και φίλοι πλούσιοι από γες, αργαστήρια, μύλους, σπίτια, σταφίδες και άλλα πλούτη των Τούρκων. Όταν ο Κολοκοτρώνης και οι σύντροφοί του ήρθαν από τη Ζάκυνθο, δεν είχαν ούτε πιθαμή γης· τώρα φαίνεται τι έχουν. Τι ίδιον και εις τη Ρούμελη. Γκούρας και Μαμούρης, Κριτζώτης, Γριβαίγοι, Στάικος και οι άλλοι, Τζαβελαίγοι και άλλοι πολλοί. Και τι ζητούνε από το έθνος; Μιλιούνια· ακόμα διά τις μεγάλες δούλεψες. Και σε αυτά ποτές δεν αναπεύονται· όλο νόμους και φατρίες διά το καλό της πατρίδος, όλο αυτό πασκίζουν. Όσα έπαθε η πατρίς διά τους «νόμους» και το καλό αυτηνών, και όσα παλικάρια σκοτώθηκαν, δεν τα 'παθε η πατρίς εις τον αγώνα των Τούρκων. Κατοικίσαμεν τους κατοίκους μέσα στα σπήλαια και ζούνε με τα θερμία, και 'ρημώσαμε τους τόπους και εγίναμε η παραλυσία του κόσμου.

Όλα αυτά μου δώσαν αφορμή να μάθω γράμματα εις τα γεράματα, να τα σημειώσω όλα. Ένας από αυτούς ήμουν και εγώ. Ας γράψει άλλος διά μένα ό,τι γνωρίζει. Εγώ την αλήθεια θα την ειπώ γυμνή. Ότι έχω το μερίδιό μου· σ' αυτήνη την πατρίδα θα ζήσω εγώ και τα παιδιά μου.

Ερώτηση:

1. «Εγώ την αλήθεια θα την ειπώ γυμνή». Να εξηγήσετε αυτή την περίφημη φράση του Μακρυγιάννη.

(μ. 1)

• **ΚΕΙΜΕΝΟ ΙΙ: Ελεύθεροι Πολιορκημένοι, Σχέδιασμα Β' - Απόσπασμα, Διονύσιου Σολωμού**

Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει·
λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί, κι η μάνα το ζηλεύει.
Τα μάτια η πείνα εμαύρισε· στα μάτια η μάνα μνέει·
στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παράμερα και κλαίει:
«Ερμο τουφέκι σκοτεινό, τι σ' έχω 'γω στο χέρι;
οπού συ μου 'γινες βαρύ κι ο Αγαρηνός το ξέρει».

Ερωτήσεις:

2. Στους δύο από τους έξι στίχους του αποσπάσματος ο ποιητής αναφέρεται στη μάνα. Γιατί επιλέγει και πώς αντιμετωπίζει αυτό το πρόσωπο ο ποιητής;

(μ. 1)

3. Ποιο παράπονο εκφράζουν τα λόγια και τα δάκρυα του Σουλιώτη;

(μ. 0,5)

• **ΚΕΙΜΕΝΟ ΙΙΙ: Το Άξιον Εστί, Η Γένεσις, Οδυσσέα Ελύτη**

[...]
Και πολλά τα λιόδεντρα
που να κρησάρουν στα χέρια τους το φως
κι ελαφρό ν' απλώνεται στον ύπνο σου
και πολλά τα τζιτζίκια
που να μην τα νιώθεις
όπως δε νιώθεις το σφυγμό στο χέρι σου
αλλά το λίγο το νερό
για να το 'χεις Θεό και να κατέχεις τι σημαίνει ο λόγος του
και το δέντρο μονάχο του
χωρίς κοπάδι
για να το κάνεις φίλο σου

και για να γνωρίζεις τ' ακριβό του τ' όνομα
φτενό στα πόδια σου το χώμα
για να μην έχεις πού ν' απλώσεις ρίζα
και να τραβάς του βάθους ολοένα
και πλατύς επάνου ο ουρανός
για να διαβάζεις μόνος σου την απεραντοσύνη.

ΑΥΤΟΣ

ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!

Ερωτήσεις:

4. Να αναφέρετε τέσσερα (4) ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ελληνικού νησιώτικου χώρου. (μ. 1)

5. Να εξηγήσετε το στίχο: ΑΥΤΟΣ ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας! (μ. 1,5)

• ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ: «Αλλοφροσύνη», Ο καιρός της δοκιμασίας, Γ. Φ. Πιερίδη

[...]

«Περιμένει ταξί για την Αμμόχωστο», συνέχισε ο Θωμάς.

Ανατρίχιασα.

«Για την Αμμόχωστο;!».

«Ναι. Στην αρχή, αφού περίμενε κάμποσην ώρα άδικα, ήρτε και με ρώτησε γιατί αργούνε τα ταξί. Νόμισα πως κορόιδευε, μα σαν πρόσεξα το βλέμμα της κατάλαβα ότι παραλογιάζεται. «Δεν έχει πια ταξί για την Αμμόχωστο, κυρά μου», της λέω. «Πώς δεν έχει», μου κάνει, «από 'δώ πήρα τόσες φορές ταξί. Πρέπει να πάω στο σπίτι μου, άνθρωπε μου. Πώς θες να πάω, με τα πόδια;...». Δοκίμασα να της εξηγήσω. Αυτή τίποτα. Στέκει εκεί δα και περιμένει, όπως τη βλέπεις».

Κείνη τη στιγμή φάνηκε ένα αυτοκίνητο να 'ρχεται με μεγάλη ταχύτητα, ο οδηγός τής κορνάρισε να παραμερίσει, μα η γυναίκα δεν κούνησε από τη θέση της μόνο έκανε να σηκώσει το χέρι της για να του νέψει να σταματήσει. Ο οδηγός, είτε γιατί δεν αντιλήφτηκε είτε γιατί δεν είχε διάθεση να την πάρει, την απόφυγε μ' ένα απότομο στρίψιμο και συνέχισε το δρόμο του.

Το χέρι της έμεινε στη μέση της κίνησης, ύστερα το κατέβασε, φανέρωσε μ' ένα τράνταγμα των ώμων την ανυπομονησία της και ξαναπήρε την ασάλευτη στάση της.

«Μπας και τη χτυπήσει κάνα αυτοκίνητο», έκανε ο Θωμάς.

«Καλά θα κάνεις», του είπα, «να τηλεφωνήσεις στην αστυνομία. Καθώς φαίνεται τη φιλοξενούν εδώ σε σπίτι συγγενικό της ή φιλικό και θα τη γυρεύουν τώρα οι άνθρωποι».

Έφυγα δίχως να στραφώ να κοιτάξω το πρόσωπό της. Δεν ξέρω για ποιο λόγο μου φάνηκε πως θα τηνε πλήγωνε η περιέργειά μου.

Νοέμβρης 1974

Ερώτηση:

6. Η γυναίκα λέει :«Πρέπει να πάω σπίτι μου, ανθρώπέ μου, πώς θες να πάω με τα πόδια;». Η απάντηση αυτή, μόνη της, δείχνει άνθρωπο που παραλογίζεται; Τι είναι εκείνο που κάνει τη φράση παράλογη; (μ. 1)

Εισηγητές:

Μιλτιάδου Κωνσταντίνος, Β.Δ.

Παπαμιχαήλ Ελένη, Β.Δ.

Καζαντζή Ευαγγελία, Β.Δ.

Ιωάννου Αντρέας

Ξιναρή Ξένια

Νικολάου Παρασκευούλα

Η Διευθύντρια

Παύλου Λουκία